

Europoslanec Ivan David: Tři podmínky bez jejichž splnění nelze schválit Macron-Merkelový Fond obnovy

- CZ24 News | 29. května 2020

EU: Premiéři budou v červnu na Evropské radě projednávat způsob financování Fondu obnovy EU. Jeho zřízení schválili už v květnu, ale tehdy se nedohodli, jak by měl fungovat. S nápadem na jeho zřízení přišel v dubnu italský premiér Giuseppe Conte. Podle jeho původního návrhu, který podpořili premiéři všech jižních zemí, Francie a zemí Beneluxu, měl mít fond něco mezi 1 až 2 biliony eur. Měl rozdávat dotace podnikům, kterým pandemie COVID-19 způsobila problémy a tím přispět k oživení ekonomiky.

Paragrafové znění návrhu na zřízení fondu, včetně způsobu, jak do něj dostat peníze, měla Evropská komise předložit do Rady již před 2 týdny. Nepředložila. Poprvé v historii EU Komise nesplnila úkol, který jí prostřednictvím svým premiérů uložily členské státy. Naše média o tom raději mlčí, protože většinou neví, co o tom napsat. Co se vlastně děje?

V Radě si již několik měsíců diskutuje otázka veřejných půjček. Debata začala již v březnu. Na začátku růstu škod, které pandemie způsobila v ekonomikách – a s tím spojeným výpadkem daňových příjmů – skupina 9 premiérů a prezidentů zemí eurozóny navrhla vydat společný dluhopis zemí používajících euro. Měl se jmenovat „eurobond“. Výnos z prodeje eurobondu si měli rozdělit rozpočty států, které by jej společně vydaly – tedy země používající euro. S rozpočtem EU by to nemělo nic společného. Šlo o několikátý pokus o jeho vydání. Některé země používající euro jako své platidlo usilují o jeho vydání již od roku 2008. I tentokrát jeho emisi zablokovala německá vláda. Německé firmy těží z výhod společné měny euro. Německá vláda se však v zájmu německých střadatelů nechce dělit o výhody společného nižšího úroku.

Místo zamítnutého eurobondu Komise přišla s návrhem na vydání dluhopisů celé EU. Původně navrhovala vydat dluhopisy „jen“ za 100 miliard. Jejich prodejem měl být naplněn nový fond EU, který měl dávat dotace na podporu zaměstnanosti. Jeho zřízení už také bylo schváleno premiéry a prezidenty v květnu, ale nedořešen zůstává způsob financování.

Po týdně hrobového ticha, které v Bruselu nastalo po nesplnění úkolu, jež Komisi uložila Evropská rada, se sešli francouzský prezident Emmanuel Macron a německá kancléřka Angela Merkelová. Po řadě týdnů hádek, jestli Fond obnovy má dávat postiženým zemím dotace nebo půjčky, přišli s návrhem „kompromisu“. Fond by podle nich měl dostat pravomoc půjčit si jménem celé EU od bank, investičních a penzijních fondů 500 miliard eur. Neměl by však poskytovat státům postiženým COVID-19 ani půjčky ani dotace na řešení problémů, které vyvolala pandemie. Místo toho by měl rozdělovat granty na tzv. „modernizaci ekonomik“.

Ze setkání Macrona s Merkelovou nebyl zveřejněn žádný oficiální dokument. Pouze tiková zpráva, v níž je uvedeno, že peníze z Fondu obnovy mají jít na výstavbu 5G mobilních sítí, dobíjecích stanic pro elektromobily a podobné projekty. Přirovnal bych to k situaci, kdy někomu vykradou byt a místo peněz na pořízení nového vybavení nutného k životu, jsou mu nabídnuty žvýkačky a videokamera.

Pokud by Macron a Merkelová nechtěli, abychom to platili i my, myslel bych si, ať si z toho fondu platí třeba stavění sněhuláků na suché a rozpálené Sicílii. Jenže dluh, který vznikne půjčkou Fondu obnovy budou muset po roce 2027 zaplatit všechny členské státy. Splátky dluhu budou umořovány z

jejich – a tedy i našeho – příspěvku do rozpočtu EU. A jsou jen 2 možnosti jak to udělat. Buď budou sníženy jiné výdaje. Třeba na zemědělství a na strukturální fondy. Nebo budeme muset z národních rozpočtů posílat do Bruselu více peněz. V obou případech nám reálně hrozí, že do rozpočtu EU více zaplatíme než z něj dostaneme.

Nejsem žádným tvrdým stoupence politiky škrtnutí veřejných výdajů. Velká část problémů, do nichž se dostaly Itálie, Řecko, Španělsko a také Francie, má kromě pandemie COVID i řadu dalších příčin. Jednou z nich je kombinace společného trhu EU a používání eura. Euro znevýhodňuje podniky z jižních států, protože je na jejich ekonomické podmínky nadhodnocené. Což prodražuje jejich zboží. Zvýhodňuje naopak německé podniky, jejichž výrobky jsou uměle kurzově zlevňovány. Euro je prostě špatný politický projekt, který poškozujeme německé občany, jimž znehodnocuje úspory a podniky z ostatních zemí, jimž prodražuje výrobu.

Mnoho problémů působí zejména menším podnikům společná celní a obchodní politika EU. Vnitřní trh unie je čím dál více otevírán dovozům z Asie. Firmám v Unii jsou Bruselem ukládány stále nové a přísnější zákonné požadavky, jejichž splnění stojí čím dál více peněz. Přitom je na trh unie vpouštěno čím dál více zboží, které bylo vyrobeno v zemích, kde takové předpisy nemají. Po desetiletí se to děje u průmyslové výroby, v posledních letech i u zemědělských komodit. Kombinace těchto politik je smrtelná. Stále více firem stěhuje větší a větší část výroby do Asie. Zaměstnanci v EU tím přichází o práci. A rozpočty členských zemí o daňové příjmy.

Už před COVID-19 dlouhodobé působení těchto nešvarů přivedlo hospodaření řady unijních zemí do velkých problémů. Ty jsou ještě umocněny nesmyslnými ustanoveními Smlouvy o EU a o fungování EU, která papírově omezují veřejné zadlužení. Podle Smlouvy by státy, které nyní čelí ekonomickým problémům měly ihned přistoupit k rozpočtovým škrtnutím a rozprodeji veřejného majetku. Což by ale jejich ekonomické problémy ještě zhoršilo. Smlouvy jsou tak ale napsané. Bankovní a další dravci formálně sídlící v Německu a Holandsku se už těší na rozkrádání Itálie, Španělska, Francie a dalších zemí podle stejného modelu, jaký byl použit v „pomoci“ EU z dluhové krize Řecku. Proto německá a holandská vláda blokuje vydání eurobondu, které by pomohlo řešit problém Itálie, Řecka a Španělska. Aniž by na jejich sanaci musely platit ještě chudší země jako ČR.

Pokud by evropští politici chtěli skutečně řešit ekonomické problémy zemí EU museli by začít proškrtáním práva EU. Zrušením řady samostatných směrnic a nařízení, které prodražují výrobu ve firmách v EU. Současně by donutili Komisi přestat uzavírat nové a nové obchodní dohody, které umožňují další a další dovozy ze zemí mimo Unii. Pokud by členové vlád zemí EU nebyli – stejně jako bruselští komisaři – jen loutkami nadnárodních korporací rozhodli by v Radě zatížit dovozy ze zemí mimo EU vysokými cly. S cílem omezení dovozů a podpory domácí výroby. Stejně jako to udělal US prezident Donald Trump.

V takovém případě by mělo smysl, aby si EU půjčila. Třeba i více než 500 miliard eur. Peníze by ovšem neměly být dány nadnárodním korporacím na stavby 5G sítí a podobných nepotřebností, ale malým firmám na rozjezd výroby k nahrazení dovozů. Za podmínku, které připravilo duo Me-cron nemá zadlužení EU žádný smysl.

Takové změny by však popřely smysl EU. K jejich provedení by bylo nutné Smlouvu o EU a o fungování EU zásadně přepracovat. Smlouva je záměrně psána tak, aby EU sloužila nadnárodním korporacím. K postupné likvidaci malých firem a k trvalému zhoršování pracovních podmínek zaměstnanců v Unii. K takové změně by bylo třeba souhlasu všech premiérů členských zemí. Navíc by změna musela být ratifikována všemi parlamenty členských zemí. Něco takového je při současném politickém uspořádání prakticky neproveditelné.

Reálně se tedy na Evropské radě nebude jednat o opatřeních ke skutečné pomoci evropským firmám

a ekonomikám, ale o „kočkopsu“ připraveném Merkelovou a Macronem. I k jeho provedení je nutný jednomyslný souhlas všech zemí EU. K umožnění vydání dluhopisů EU by čistě podle práva mělo dojít ke změně Lisabonské smlouvy. Každý premiér – i ten český – ji může zablokovat. Na jeho místě bych si stanovil 3 podmínky bez jejichž splnění bych souhlas odmítl.

1) Zrušení ustanovení, které zakazuje členským státům zdaňovat dividendy posílané mateřským firmám do jiného členského státu.

Loni z ČR odešlo na dividendách více než 350 miliard. U dividend jejichž příjemce je českým daňovým poplatníkem se uplatňuje srážková daň ve výši 15%. Pokud by takto byly zdaňovány i dividendy posílané z českých filiálek centrálam nadnárodních firem se sídlem v jiné zemi EU, tak by český státní rozpočet měl nejméně o 52 miliard korun navíc. To by nám umožnilo souhlasit s tím, že budeme do Bruselu více platit. Nebo, že z Bruselu dostaneme méně peněz.

2) Okamžité zastavení Zeleného údělu.

Pandemie COVID-19 napáchala v ekonomice evropských zemí velké škody. Na jejich zahlázení by mělo smysl si půjčit jedinečně v případě, pokud utrácením půjčených peněz nenapácháme ještě větší škody. Dotace na stavbu dobíjecích stanic na elektromobily je jednou ze součástí Zeleného údělu. Dalšími jsou odstavení uhelných a plynových elektráren a jejich nahrazení fotovoltikou a větrnými turbínami. Realizace Zeleného údělu by enormně zdražila ceny energií v EU. Tím i produkci vyráběnou podniky v Unii. Způsobilo by to krach velké většiny firem v EU. Následovaný státními bankroty členských zemí. Zelený úděl je schopen zničit evropskou ekonomiku i bez COVID-19.

3) Vyrovnání zemědělských dotací na Západě a na Východě

Zemědělci ve starých členských zemích dostávají na dotacích 4x více peněz než naši zemědělci. To jim umožňuje prodávat jejich výrobky na náš trh za dumpingové ceny. Trpí tím naši zemědělci, kteří museli kvůli EU snížit svoji výrobu na nějakých 40% možností. Naši lidé jsou přitom nuceni jíst dovozové „odpadní“ potraviny. Jako stát na tom jen proděláváme.

Na místě premiéra bych požadoval, aby před schválením novely Lisabonské smlouvy, umožňující zadlužení EU, byla schválena novela nařízení EU, podle nichž jsou vypláceny dotace zemědělcům. Tak aby naši zemědělci měli stejné dotace, jako Němci, Francouzi a Belgičané.

Bez splnění těchto podmínek bych proti vydání dluhopisů EU tvrdošíjně uplatňoval veto.

MUDr. Ivan David Europoslanec SPD